

Til: Kommunal- og
forvaltningskomitéen

Fra: KA –
arbeidsgiverorganisasjon
for kirkelige og idéelle
virksomheter

Re: Statsbudsjettet for 2022

Kopi: [Mottakernavn]

Dato: 22. oktober 2021

Statsbudsjettet 2022 (kap. 571) – innspill fra KA, arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige og ideelle virksomheter

Hovedbudskap

Med bakgrunn i dagens utfordringsbilde i kommunene og de gode erfaringene med samskaping, ber vi om en merknad som peker på potensialet for videreutvikling av samskaping mellom kirke og kommune. Videre ber vi om at det kommunale finansieringsansvaret for drift, vedlikehold og utvikling av landets 1600 kirkebygg – herunder 950 fredede og vernede – blir særlig utdypet i komiteens budsjettinnstilling. Her er det viktig at både staten (med statlige stimuleringsmidler over BFDs budsjett) og kommunene tar sin del av ansvaret for de kulturhistorisk viktige kirkebyggene.

Om KA og KAs medlemmer

KA er arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for virksomheter i kirkelig og idéell sektor. KA har blant annet alle de om lag 350 kirkelige fellesråd i Den norske kirke som medlemmer. Kirkelig fellesråd er Den norske kirkes demokratisk valgte styringsorgan på lokalt nivå (kommunenivå) med ansvar bl.a. for forvaltning av kirkebygg, gravplassdrift samt personalansvar for flertallet av kirkelig ansatte. Både etter dagens kirkelov og ny trossamfunnslov, har kommunene finansieringsansvar for kirkens landsdekkende administrative infrastruktur, kirkebygg og gravplassdrift samt lønn til kirkemusiker, kirketjener osv. Bevilgningene fra kommunene til de lokale kirkene er samlet om lag 4 mrd. årlig. Rammevilkårene for kommunesektoren har derfor stor betydning for KAs medlemmer.

Kirke/kommune-samarbeid – fra skoledrift til samskaping

Samarbeid, samhandling og fellesskap mellom kirken og kommunen i Norge har lange historiske røtter; kirkespørsmål var sentralt da formannskapsloven ble vedtatt i 1837, og kirken bidro med både skoledrift og omsorgsarbeid i lokalsamfunn over hele landet. Samhandlingen mellom kommune og kirke har utviklet seg i tråd med utviklingen i kommunesektoren – og i tråd med lovgivning på tros- og livssynsfeltet. En ny fase i denne nærheten mellom kirke og kommune er nå etablert i ny trossamfunnslov. Loven trådte i kraft 1. januar 2021, og viderefører forutsetningen om at Den norske kirke lokalt fortsatt er en del av – og er et ansvar for – lokalsamfunnet.

Pandemien har medført sterke begrensninger på folks alminnelige familieliv, på tros- og livssynssektoren og på frivilligheten. Det er viktig at staten nå bidrar aktivt til å remobilisere de mange viktige aktørene i sivilsamfunnet. Gode rammebetingelser for kommunesektoren og et videreført tilskuddsnivå til kirken lokalt er avgjørende for at lokalkirken kan bidra til å motvirke skadelige langtidsvirkninger av pandemien.

Mange kommuner har svært gode erfaringer fra samskaping og annet samarbeid med Dnk. Noen eksempler på dette er Trondheim, Kristiansand, Bærum, Oslo og Øygarden. I Stortingets behandling av trossamfunnsloven i mars 2020, ble det understreket at Den norske kirke er en samfunnsinstitusjon med en rolle som går ut over

rollen som trossamfunn. Her ligger det etter vårt syn et stort potensiale for samskaping:

- Den er et samlingspunkt og samfunnslim i sorg og glede
- Kirkebyggene og kirkelig arbeid er innvevd i lokalsamfunn
- Kirken bidrar bl.a. til lokal beredskap og omsorgsarbeid
- Kirken er en kulturinstitusjon og kulturarena
- Kirkebygget er en viktig identitetsmarkør.

Samspill kommune-stat for å sikre kirkebygg og lokalkirkens drift og utvikling

2/3 av de samlede offentlige tilskudd til Den norske kirke kommer fra kommunene. KA ber komiteen synliggjøre kommunenes fortsatte finansieringsansvar for Den norske kirke, etter ny trossamfunnslov. Dette ble også understreket i orientering fra BFD om forholdet mellom Den norske kirke lokalt og kommunen etter ny trossamfunnslov [Orientering om forholdet mellom Den norske kirke lokalt og kommunen etter ny trossamfunnslov - regjeringen.no](http://Orientering%20om%20forholdet%20mellom%20Den%20norske%20kirke%20lokalt%20og%20kommunen%20etter%20ny%20trossamfunnslov%20-%20regjeringen.no)

Kommunene har fortsatt det finansielle ansvaret for drift, vedlikehold og utvikling av over 1600 kirker, herunder om lag 950 fredede og vernede kirkebygg. Det er allment kjent at kirkebyggene sliter med et stort vedlikeholdsetterslep. At Stortinget flere ganger har uttrykt behov også for et statlig løft for kirkebygg, har hatt som forutsetning at kommunenes ansvar likevel ikke skal svekkes. Dette er også klart forutsatt gjennom Stortingets nylige behandling av Opplysningsvesenets fond. Denne forutsetningen vil imidlertid kreve tydelige statlige føringer og en gjennomtenkt og forutsigbar innretning på statens egne ordninger som kan sikre godt samspill mellom stat, kommune og kirke, og for å unngå at kirkebygg blir kasteball mellom stat og kommune. KA ber derfor kommunalkomiteen om å tydeliggjøre det grunnleggende kommunale ansvaret for kirkebyggene slik det nå kommer til uttrykk i ny trossamfunnslov § 14.

KA ber videre komiteen om særskilt å understreke behovet for bedre samordning av arbeidet mellom de ulike departementene når det gjelder kirkebygg som kulturminner (BFD, KLD og KMD), slik kulturmiljømeldingen (s. 86) etterlyser. Både kommuneproposisjonen og stortingsmeldingen om kulturmiljø bekrefter betydningen av bærekraftmålene som førende for arbeidet med bevaring av kulturminnene. Disse aktualiseres både innen kirkebygg og gravplassforvaltningen. Uten betydelige investeringer vil både istandsetting, sikring og bærekraftig drift av kirkebygg og gravplass ta alt for lang tid, gi store tap av kulturverdier, og påføre kommunene unødige store driftskostnader på sikt.

KA ber til slutt komiteen understreke behovet for økte kommunale investeringer for å sikre overgang til energieffektiv drift og bærekraftige løsninger for kirkebygg og gravplasser.

Kontaktpersoner:

Marit Brandt Lågøyr, direktør for sektorpolitikk og styring, marit.lagoyr@ka.no, mobil 977 12 116

Jens A. Bjelland, spesialrådgiver, jens.bjelland@ka.no, mobil 993 65 798